

- pore currere incipiat: ultra Decium *cons. 271. num. 14. & 15.* Aymonem *cons. 111. columna penultima*, Antonium Gabrielem, *commun. opinion. tit. de prescription. concl. 1. num. 61.* Covarr. *in regula, possessor, §. 4. num. 6.* disputat Velazquez de Avendaño, *de censibus, c. 8. num. 24.*
- 28 *Uno tamen in casu*, etiam non obstante *partitio jure*, contendit potest, *jus pascendi*, in alieno agro, ordinario tempore, 10. vel 20. annorum curriculo ufucapi posse; veluti quando quis allegaret titulum, ab eo qui dominus est pascui, vel prati, seu fundi servientis, & probaret, ex usu longi temporis, cum scientia, & patientia domini, ex qua resultat tituli præsumptio ad ufucapionem sufficiens, ut observat *Gloss. in dicta l. servitutes*, verbo, *certam*, *vers. licet autem*, Bart. *in l. qui in aliena*, *ff. de acquirenda hereditate*, Covarr. *ubi supra, num. 11.* qui dicit magis communem, Menesius *num. 33. ubi proxime*, pro quibus facit text. *in l. 3. §. denique*, *ff. de aqua pluvia arcenda*, *l. cum de in rem verso*, cum similibus; *ff. de usuris*, dum tamen requisita concurrant, de quibus per Morlam, *ubi supra, à num. 23.* & tunc si est contra civitatem, vel oppidum, tempus ordinarium erit 40. annorum.

CAPUT XIX.

De custodibus pascui, & de pignorationibus, vulgo prendas, earum valore, & effectu, & quomodo debeant fieri.

SUMMARIUM.

- 1 Duo casus pignorandi pecudes constituuntur.
- 2 Assignatio, vel nominatio custodum pascui, non provenit à fonte jurisdictionis, sed à dominio.
- 3 Custodes in pascuo ponere possunt, qui in eo jus servitutis, vel communitatis habent.
- 4 Custodes ponere regulariter potest, quodlibet oppidum, seu communitas.
- 5 Custodum salaria persolvi debent ex bonis communitatis.
- 6 Custodibus pascui, seu terminorum, nulla tribuitur jurisdictio.

- 7 *Agitur de l. 4. tit. 11. lib. 5. ordinamenti, qua est l. 12. tit. 7. lib. 7. novæ. Recop. & intelligitur num. 8.*
- 9 *Legum intentio semper malitiis, & delinquendi occasione occurrit.*
- 10 *Pœnam lege impostam concordare, & componere Jdex non potest.*
- 11 *Custos pascui publici, quando possit pœnam incursum à pecudibus concordare inscio Iudice, seu imbusare.*
- 12 *Custos publicus, juratus, integram fidem circa damnum præstitam, & à pecudibus causatum facit, & ibi de l. 7. tit. 4. libr. 4. fori.*
- 13 *Officium publico jurato, in his quæ ad officium suum spectant, regulariter creditur.*
- 14 *Custos publicus pascui, non potest animalia pignorata detinere, si ei tradantur alia pignora.*
- 15 *Domini pecudum pasculantium, seu pastores, pro damno à pecudibus facto pignorari, seu detineri à custodibus pascui non possunt.*
- 16 *Debitorem suum nemo propria auctoritate capere potest.*
- 17 *Dammificator pascui, qui ex proprio persona factò damnum in pascuo facit, ab ejus custode detineri, & personaliter pignorari poterit.*
- 18 *Agitur de l. 1. tit. 17. lib. 5. novæ Recop.*
- 19 *Dominus pascui privati quomodo, & custodem ponere possit, & talis custos qualiter pignorare debeat, exponitur.*

Cum animalium, sive pecorum in Calicenis fundis absque dominorum permisso pasculantium, pignorationes, seu capturas fieri jure posse, supra dixerim; non immerito qua forma, & modo fieri debeant, & quos effectus operentur, annexere putavi.

Et sanè clarioris intelligentiæ gratia duo casus præsupponendi sunt, & unicuique, quod peculiare est, tribuemus. Primus est, quando pignoratio hæc, fit à custode publico, vulgo, *guarda del Concejo*. Alter quando à privato, vel à famulo suo, vel custode privatim constituto.

Circa primum distinctionis casum animadvertendum est, quod constitutio, seu assignatio custodum, in proposito, non provenit à fonte, sive sardice jurisdictionis, nec enim ex actu solo

solo ponendi custodes in pascuis, probatur jurisdictio, ut ait Bal. *in l. 1. C. locati, in princip.* sed ratione domini, *l. in nomine, §. sancimus, vers. in Sardinia, C. de officio præfecti prætoris Africa*, Alexan. *cons. 88. volum. 5.* ubi dicit, actus custodiendi ne damna inferantur, dominio tribui, *l. quadrundam, in principio, ff. de acquiren. possess. ibi: Simul atque custodiam possissem, Franchis decis. 117. numer. 2.* Natta *cons. 672. num. 6. vol. 5.* Hieronymus de Monte *in tract. fin. reg. cap. 52.* & ita debet intelligi, quod tradit Angelus, quem sequuntur Ruinus, & alij *in l. ne quid, ff. de incendio, ruina, naufrag.* qui arbitramur, quod domini terminorum, seu habentes jurisdictionem, habent potestatem ponendi custodes; ut fit sensus, quod hoc procedat, quando cum dominio occurrit jurisdictio, non autem sola de per se; nam ut ait Bald. *in l. à procuratore, C. mandati, & in c. 1. §. ex contrario, tit. de rer. alien. fac. in usib. feudor.* Bart. *in l. 1. ff. de jurisdictione omnium judicum, Socin. cons. 95. n. 8. & num. 9. vol. 3. & cons. 181. colum. 3. vol. 2.* tria sunt longè diversa: Primum est jurisdictio loci, quæ cohæret personæ: Secundum est dominium locorum, quod est pœnes corpus universitatis, Castri, vel Villæ: Tertium est dominium bonorum particularium, quod est pœnes singulares personas: nihil enim habet commune proprietas terminorum, cum proprietate jurisdictionis; Cavalcanus *decis. 45. num. 63. part. 1.* Casanate, qui plures refert *cons. 43. num. 7.* Joseph. de Sese *decis. Regni Aragoniæ 187. num. 40. & 41. part. 2.* Calixtus Ramirez *de lege Regiæ, §. 24. num. 16.* Avendaño *de execution. mand. 1. part. cap. 1. num. 10.* & facit text. *in l. 1. tit. 10. lib. 5. Recop.* ubi concessio dominio villæ non videtur concessa jurisdictioni, & uno translato reliquum non transfertur, ut tradit Innocen. *in c. cum ad sedem, de restitutione spoliatorum.*

3 Quinimo, non solum dominus pascui, seu termini, poterit custodes nominare, & constituere, sed, & ille qui jus pascendi, jure servitutis, seu communitatis obtinuerit, ut *in l. si ita, §. dominus, ff. de usu & habitatione*, ibi: *Interest enim ejus fines prædij tueri*: per quem ita observat ibi Albericus *l. instrumenta, & l. quesitum, §. saluatiuum*

ff. de fundo instructo, l. cum queritur, §. ff. de legat. 3.

Unde, quælibet universitas, oppidum, seu ejus concilium regulariter solet, & potest custodes suis terminis, & pascuis præponere, latè Albertus Brutus *cons. 101. quidquid Avendañus in cap. 1. Prætorum, num. 13. vers. fin. autem*, contrarium innuat; qui tamen statim pro suo interesse posse custodem in omni casu ab universitate constitui firmat. Dominus autem jurisdictionis in casibus jurisdictionem spectantibus, etiam custodes poterit assignare, ut *in portubus*, Alexan. *cons. 88. volum. 5. in fin.* Chassaneus *in consuetudinibus Burgundiæ, tit. de justices, §. 1. n. 12. & §. 6. num. 59.*

Et ex hac ratione, salaria custodum debent persolvi ex bonis communitatibus, Avendañus *2. part. Prætorum, cap. 10. num. 23. & dicto cap. 1. num. 13.* Bobadilla *lib. 5. politicorum, cap. 4. num. 43.* Et horum custodum officium statui plebeiorum semper mancipatur; & adscribitur, ex Ottalora *de nobilitate 5. p. cap. ultim. n. 8.*

In hac verò custodum nominatione, nulla eis tribuitur jurisdictio, teste Alexan. *in l. 1. ff. de jurisdictione omnium judicum*, ubi dicit, quod officium custodis, est nudum ministerium sine jurisdictione; & allegat titulum, *extra, de officio custodis*; & idem colligitur ex traditis per Bart. *in dicta l. si ut certo, §. si de me, ff. commodati*, & per Angelum *in authentica, nunc si heres, C. de litigiosis*, & de jure nostro Regio, est text. expressus *in l. 4. tit. 11. lib. 5. ordinamenti reg. & l. 12. tit. 7. lib. 7. novæ Recop.* ibi: *Con tanto que las dichas prendas se lleven luego ante la justicia.* Quæ verba apertè supponunt, custodes non posse, ultra pignorationem, actum Judicis facere, sed id, delatis ad loci Iudicem pignoribus, ei reservari; nec custos, absque Iudicis condemnatione pœnam, sibi, aut universitati applicare poterit; ut tradit Avend. *in cap. 1. prætorum, n. 13. in fin.* Azevedo *in dict. l. 12. num. 7.* ubi extendit, etiam si captus pœnam sponte offerat, & persolvere intuitu redimendi pignus sit paratus. Nam licet *dicta lex Regiæ* innuere videatur pignorum delationem ad Iudicem tunc requiri, quando pignoratus pœnam persolvere recusaverit, ut patet ibi: *T se algunos no qui sieren*

pagar las dichas prendas, &c. & sic per argumentum à contrario sensu, quod fortissimum est in jure, l. 1. ff. de officio ejus, cui mand. est iurisdictione, Everardus in Topicis, loco 4. videbatur contrarium dicendum, pignorato pœnam luere offerente, ut tunc custos non teneretur Judici intimare, & notam facere pignorationem, nec deferre pignora, ut super condemnatione, vel pœnæ incursu dijudicaret; quod ita observavit Avendañus, ubi supra, dict. c. 1. n. 13. & 14. & iterum, cap. 13. n. 12. eod. lib. Tamen opposita sententia, & crebrius obtinuit, & litera, ac ejusdem legis contexturæ plus arridet.

8 Etenim prædicta lex duos casus parrificat, alterum, cum intrusus damnificator solvere recusat: alterum, quando pignora custodi tradere etiam vult; & in utroque providet, custodem nihil per se judicare posse; sed ad Judicem recurrendum. Præterea, quia idem in custodibus publicis pignorantibus, vel privatis, aut quibuslibet pascui, seu termini dominis, æqualitate decrevit; ut constat ex ejus serie, ibi: *Y mandamos, que puedan ser prendados por las tales penas los ganados que en las dichas debessas fueren ballados por qualesquiera herederos, o renteros, o otros labradores, de los que labraren en los tales lugares, o sus hombres, y criados, y sin pena, y sin calumnia alguna: Con tanto que hechas las prendas se lleven luego ante la justicia de la tal ciudad, villa, o lugar, do acaesciere, para que se hagalo que fuere de derecho, y si algunos no quisieren pagar las dichas penas, o no se consintieren prender los dichos ganados por ellos, que las justicias de los tales lugares, executen por ellos en las personas, o bienes de los que no quisieren pagar, o dexarse prender.* Unde, idem jus debet ceteri, quoad pœnas utroque in casu impositas; quia duorum casuum æquiparatione facta per legem; in uno dictum, etiam in altero censeatur dispositum, ut communiter notatur in l. si quis serpo, C. de furtis. Deinde, quia esset sibi jus dicere in re propria; contra l. 1. C. ne quis in sua causa jus sibi dicat.

9 Rufus, quia legum intentio, sicuti judicijs præstat normam, ita malitiis, & delinquendi occasione obvia debet esse: quod si custodibus, dominis pascui, seu eorum colonis, aut famulis pœnam oblatam accipere, sibi què inficio Ju-

dice adjudicare pateret auctoritas: frequens eis daretur concordandi pœnam, vel etiam (nunc dicam) occultandi occasio, in grave aliorum vicinorum, vel agricolarum, aut communitatis dispendium.

Et hac ratione prohibitum Judici legitimum, super pœnis damnatis concordiam cum partibus inire, quando sententia nondum transacta est in rem judicatam, l. 11. tit. 6. lib. 3. Recopilat. & advertit Guittierrez lib. 1. practicarum, q. 35. n. 4.

Non tamen inficias irem, si consuetudo inveterata, hanc custodum, seu cæterorum pignorantium auctoritatem, ad pœnarum adjudicationem, & imbursementem, absque Judicis ministerio extenderit, vel municipali statuto id fuerit cautum: siquidem ei, & consuetudini erit eo casu in hærendum: quæ potens est jurisdictionem tribuere non habenti, ut in capit. Clerici, de judiciis, & in capit. licet ex suscepto, de foro comperenti, & minimè sunt mutanda, quæ certam interpretationem habuerint; ut in l. minime, ff. de legibus.

Regulariter tamen custos publicus à concilio deputatus, licet jurisdictione (ut diximus) careat, juratus tamen in his quæ circa pignorationem occurrunt, & damnum à pecoribus datum, veluti persona publica, integram fidem facit, & ejus juramento standum, est; pro quo est textus expressus, de jure fori in l. 7. tit. 4. lib. 4. fori regalis, ibi: *Todo viñadero, que guardare viñas, si algún ome entrare en las viñas, e fiziere daño el viñadero tomele peños, e si le defendiere los peños de apellido, e à los peñeros que y llegaren, diga como fizo aquel daño en las viñas, e consu jura del viñadero, que aquello fizo, peche el daño, y el coto, así como es fuero; & in l. 15. tit. 11. lib. 5. Ordinamenti, ibi: *Pero que los guardadores de los montes, y del pan, y del vino, y de los pastos, y de los terminos, porque son personas publicas, pnedan prender, segun sus fueros, y sus costumbres, & in terminis advertit Avendañ. in cap. 1. Prætorum, num. 15. Petrus Antibolus de muneribus, §. 4. num. 206. Parladorius lib. 3. differentia 52. §. 1. num. 2. Pacianus lib. 1. de probationibus, num. 48. Maximè quando super satisfactione, aut pœna levi, & modica agitur, aut de parvo crimine, ut colligitur ex Bart. in l. Drusus, ff. de custodi areorum, num. 8. Barr. in l. magis puto, §. illud, in fine, ff. de**

ff. de rebus, vel quando tota pœna communitari, vel fisco, est applicanda, Bart. in l. ictus fustium, num. 3. ff. de his qui notantur infamia, & quia pro minima pœna trium, vel quatuor argenteorum, nemo peierare præsumitur, ut tradit Barbatia consil. 12. n. 15. Calerus in additionibus ad Pacianum, ubi supra, num. 48. litera, L.

13 Nec enim novum est in jure, quòd Officiali publico jurato, in his quæ pertinent ad officium sibi commissum creatur, ut in l. 1. §. sane, ff. de officio Præfetti urbi, & in l. cum Prætor, ff. de judiciis, l. magis, §. ne tamen, ff. de rebus eorum, text. sing. in l. fin. C. de ponderatoribus, & auri illatione, lib. 10. ubi notat Bart. quod statur dicto unius, qui deliberatione totius populi constituitur Officialis; & quod consuetudine, vel lege provideri possit, quòd uni testi credatur, asserit Anguianus lib. 3. de legibus, controversia 19. num. 23. Mascardus conclusionem 654. Maximè cum deponat de proprio facto; & advertit Menochius lib. 2. de arbitrariis, casu 99. num. 2. & 3. Josephus Ludovicus decis. 70. versicul. *Qua opinio absque dubio; Gabriel. tit. de testibus, conclusionem 1. num. 18. Mascardus de probationibus. 1. tomo, in præfatione, quest. 11. num. 15. late Farinacius de oppositione contra pers. rest. quest. 63. cap. 4. num. 227. & q. 56. num. 771. ubi agit de dicto Bitorarij, & q. 52. num. 167. ubi agit de denuntiatore. Et quia hæc pignorum judicia regulariter fiunt brevissimè, & sine figura, & strepitu judicij, quo casu unico testi fides debet impartiri; ut docet Calcaneus consil. 99. Marsilius singulari 433. Mascardus ubi proxime, n. 19. Azevedo in d. l. 12. n. 6.*

14 Quibus circa custodem publicum prælibatis, Primo loco constituo, quòd licet pignoratio ab eo fieri possit, tam in bonis pasculantis, ut putà in vestibus, vel aliis mobilibus secum allatis; quàm in animalibus: adeo quòd poterunt detineri, & circumcludi, ut late diximus in superiori capite, tamen si pignoratus offerat bona, quod nos Hispano sermone dicimus vulgò (*prendas mortas*), vel de satisfactione damni aliter caveat, tenetur custos animalia, seu pecora tradere, ut cum Avendañio dict. c. 1. Prætorum, & melius cap. 4. num. 30. vers. sed quero aliquis; tradit Azevedo ubi proxime, num. 4. & ita de-

cisum invenio apud Capicium decis. 45. & praxis hujus Regij Senatus ita frequenter observat: & quia custos tantum præponitur ad custodiam, cujus intuitu solum potest & pignorare, & denunciare & poterit puniri, si alicui extraneo pasculandi licentiam concesserit, & peccat mortaliter, si ultra modum pascuo uti permiserit, statute, vel lege municipali vetante; ut ex Bald. post Glossam in l. mercatores, C. de commerciis, & mercatoribus, & ex l. qui Rome, §. Callimachus, ff. de verborum oblig. observat Avendañ. dict. cap. 1. num. 14. vers. caveat; & restitutioni est obnoxius Guittierrez (qui rem istam accuratissimè prosequitur) lib. 2. canonicatum, quest. cap. 28. ex num. 59. Aviles in cap. 3. Prætorum, gloss. verbo, jurisdiction. num. 13. Custos verò defensionis publicæ, debet confirmari à Judice, Azevedo in l. 12. tit. 7. lib. 7. num. 6.

Personas tamen dominorum pasculantium, nec capere, nec detinere fas erit custodi: cum non Judicis, sed denunciatoris partes sustineat, cum in custodia assignatione, nec jurisdictione infit, (ut supra dixi) nec poterit concedi à concilio, vel à domino pascui, qui eam non habebat; ex regula, nemo plus juris, cum vulgatis, de reg. jur. jurisdictione enim diversa est à terminorum dominio, ut tradit Bart. in l. 1. ff. de jurisdictione omnium judicum, Baldus in l. à procuratore, C. mandati, & in l. quidam, ff. de acquirend. rerum dominio, & in cap. 1. §. ex contrario, de ver. alien. fac. in usibus feudorum, & supra diximus: & quòd personæ pignorate detineri non possint in proposito tradunt Surdus consil. 561. n. 26. lib. 4. Gratianus disceptatione Forens. c. 80. n. 40.

Et ratio est, quia nemo debitorem suum propria auctoritate capere potest, ut in l. 11. tit. 13. part. 5. & in l. 14. tit. 4. eadem partita, ubi Gregor. & ex tex. in l. 2. tit. 13. lib. 8. recopilat. late Azevedo in l. 1. verbo, demandelo, tit. 13. lib. 4.

Quod tamen limita, nisi damnificator ex proprio personæ facto læserit, vel damnum in agro, stragemve in pascuo, aut vineis, vel segetibus fecerit, ob quod puniri possit, vel pignora æquivalentia tradere renuerit: tunc enim, & persona capi poterit, & sicut de pignoribus dixi, ita Judici loci

presentari debet: & ita colligitur ex d. l. i. tit. 17. lib. 5. *recopil.* si enim iste esset exterus, vel alienigena, eo non capto per custodem, aut pignus non dimittente, facile postea vagus, & profugus, vel ignotus, custodis denunciationem eluderet, & iudicis factum frustraret, ac prorsus custodis ad iudicem futura accessio evanesceret; cui malo obvenire, & lex, & ratio suadet; ut in l. 1. C. *quando liceat se sine iudice vindicare*, & conducunt verba text. in d. l. 12. ibi: *Y si algunos no quisieren pagar las dichas penas, o no se consintieren prender los dichos ganados por ellos, que las justicias de los tales lugares executen por ellos en las personas, y bienes de los que no las quisieren pagar, o dexarse prender*; quæ enim istius legis esset executio? nisi custodi capiendi, & manu apprehendendi exterum damnificatorem pascui, non esset concessa facultas. Et frequenter statutis locorum talis casus provifus invenitur, quibus semper erit standum. Et hæc de custode publico dixisse sufficiat, ut ad alterum sectionis casum, descensum, vel aditum faciamus.

Secundus ergo casus proximo succedaneus est, circa dominum pascui, vel ejus famulum, & custodem privatim constitutum pignorare intendentem. Cui omnia in custode publico supra animadversa (dempra publica fide) æquè conveniunt, perpendi similiter, & considerari valent. Nam cuilibet privatos suos saluarios, sive proprii agri, aut pascui custodes adscribere fas est. Cura enim custodiæ ad eum pertinet, qui rei fructus percipere valet, l. 2. ff. *usufruct. quemadmodum caveat*: not. Bar. in l. *cotem ferro*, §. *qui maximos*, num. 14. ff. *de Public.* unde signum est dominij, vel possessionis custodiri per se, vel per alium privatim constitutum, Felinus in *cap. de quarta*, num. 27. *de præscript.* Alexand. in l. 3. ff. *de acquirenda possess.* Afflictiis decis. 167. num. 1. Avendaño dict. cap. 1. *Prætorum*, num. 12. *versic. si verò custodes non sunt publici*; Mariengo in d. l. 1. tit. 17. lib. 5. *gloss. 6.* Unde, & poterunt pignorare, & includere animalia, & id ipsum, quod custodes publici, ut damni, aut poenæ satisfactionem securam faciant, ministrare poterunt; & late in *superiori capit.* diximus. Quinimo non solum pecora, seu animalia

intra terminum pascui prohibiti, poterunt capere, sed etiam extrâ, dummodo captura fiat incontinenti: ex doctrina Saliceti in l. *Gracchus*, C. *ad l. Iuliam, de adult.* Chassanei in *consuetud. Burgun. titul. des Justices, rubrica 1. §. 6. num. 15. & num. 12.* ubi agit quid? quando ex violenta percussione in expellendo, animal fuerit mortuum, an custos expellens teneatur? & facit text. in l. 24. tit. 15. *part. 7.* ibi: *Nin lo lise, nin lo fierâ.*

CAPUT XX.

An ex actibus singularium vicinorum universitati acquiratur præscriptionis jus pascendi, vel amitti possit.

SUMMARIUM.

- 1 Singuli de universitate, quid diversum constituunt, quam ipsa universitas.
- 2 Possessor quilibet in dubio videtur proprio nomine possidere.
- 3 Præscriptio nunquam extenditur de persona ad personam.
- 4 Prohibitio juris pascendi facta contra particulares de universitate, non producit jus contra universitatem.
- 5 Jus pascui per actus singularium de universitate, non acquiritur universitati.
- 6 Universitas corpus mysticum dicitur, & ex vicinis singularibus formatur, & per eorum actus operatur.
- 7 Universitas ex actu, vel delicto singularium vicinorum ejus quandoque puniri, & damnari potest.
- 8 Universitatis jus per unum conservatur.
- 9 Agitur de doctrina *Gloss.* in l. *sicut*, §. *si quid universitati*, ff. *quod cuiusque universit. nomine.*
- 10 Universitatis privilegium amittitur, ex usu, vel actu contrario particularium.
- 11 Traditur singularis distinctio, qua conciliantur jura, & Doctores in questione ad partes agitata, an ex actibus singularium, universitati acquiratur, vel præjudicium irrogari valeat? & n. 12. & 13.
- 14 Universitas si expresse mandavit, decrevit, vel ordinavit, quod vicini alium actum facerent; tunc de eorum actibus

actibus absque dabo tenetur; & sibi acquirat, vel præjudicat.

- 16 Rati habitio universitatis in actibus singularium inducitur, ex eo, quod Officiales publici sciverint, & non contradixerint. Et habetur loco mandati.
- 17 Scientia actus utilis, vel damnosi, ubi non adest contradictio, vel protestatio; approbationis vim obtinet: cuius rei traduntur exempla.
- 18 Scientia regulariter non præsumitur.
- 19 Scientia actuum, singularium vicinorum, quando præsumatur in universitate, & ejus Officialibus, & n. 20.
- 21 Scientia præsumitur, quando actus sunt geminati.
- 22 Universitas ex facto particularium, regulariter prægravari non potest.

IN hac questione pro negativa parte illud primo loco se offert, quod diversum jus consideratur in singulis, quam in universitate; quia licet universitas ex singulis formetur, aliud erit ipsa universitas, & aliud homines, & vicini singulares de universitate, ut in l. *sicut*, §. *si quid*, ubi *Gloss.* & *Bartol.* ff. *quod cuiusque universitatis nomine*, & in l. *in tantum*, §. *universitatis*, ff. *de rerum divis.* *Crotus conf.* 145. *numer. 9.* *Parisi. conf.* 91. *num. 1.* *vol. 4.* *Beroius conf.* 92. *num. 16.* *vol. 1.* *Afflicti. in constit. Regni Sicilia, tit. de animalibus in pascuis affid.* *num. 12.* *Decius conf.* 61. *num. 3.* *Bertrand. consil.* 142. *columna 1.* *volumine 3.* *Antonius Gabriel*, qui plura in proposito advertit, & congerit, *libr. 6. titulo, quod cuiusque universitatis nomine*; unde ex actu, vel delicto singularium, universitas non venit puniendi; ut ait *Bart. in l. aut. facta*, §. *fin. ff. de penis*, *Decius consil.* 221. *Stephanus Panquin. 1. part. conclusionum commun. concl.* 25.

2 Secundò, quod quilibet possessor (in dubio) nomine proprio, & ut sibi tantum acquirat, videtur possidere, aut præscribere, non verò alieno; l. *magis*; ff. *de solutionibus*, *Natta conf.* 514. *Tria proponuntur*, *num. 26.* *vol. 3.* & *consil.* 634. *Prælecto*, *num. 19.* *eodem volumine*, *Rolandus à Valle consil.* 27. *In presenti consultatione*, *numero. 44.* & *sequenti*, *volumine 3.* late *Mascardus conclusionem* 1198. *per totam.*

3 Tertiò, quia præscriptio nunquam extenditur de persona ad personam, ut tradit *Bart. in auth. qui rem, circa finem*,

C. *de sacros. Eccles.* ubi *Jas. col. 8.* *versic. quod tenendum*, *Alex. conf.* 9. *in princip.* *vol. 3.* & *consil.* 173. *col. fin. vers. ulterius etiam dico*, *vol. 6.* *Tiber. Decian. resp.* 22. *num. 26.* *vol. 1.* & *respons.* 51. *num. 31.* *vol. 1.* *Joann. Garcia de expens.* & *melliorationibus*, *cap. 9.* *num. 38.* usque ad *num. 43.* quia tantum præscriptum, quantum possessum, ut in l. 1. §. *fin.* ff. *de itinere actûque privato*, l. *denique*, cum l. *sequenti*, ff. *ex quibus causis majores*, l. *casus*, ff. *de usucapionibus*, *Decianus ubi supra*, *numer. 27.* & *consil.* 11. *eodem numer. 27.*

Quartò, quia prohibitio juris pascendi facta contra particulares de universitate, tantum producit jus contra ipsos particulares, non verò contra universitatem, *Bald. in §. item lapilli, Instit. de rerum divis.* *Afflictiis decis.* 388. *num. 7.* *Natta conf.* 107. *num. 1.* *Casana-re conf.* 39. *num. 18.* cum ergo contrariorum eadem sit disciplina, jus, & ratio, ut in l. *penult.* & ibi *Bald.* C. *de solutionibus*: *tex. in §. illud, Instit. de societate*, late *Everardus in Topicis legalibus*, *loco 75.* quod dicimus de prohibitione, idem dicendum venit de acquisitione.

Quintò in terminis pascui, quod per actus singularium non acquiratur universitati, expresse firmavit *Cuman. conf.* 158. late *Philip. Corn. conf.* 299. *vol. 1.* *per totam*, *maximè num. 15.* ubi dicit, quod licet homines, seu vicini alicujus castri possederint aliquod prædium, eorum animalibus pasculantibus in eo, incidendo ligna, vel alia similia faciendo; non tamen per hoc acquirunt possessionem universitati, nec per testes, ita deponentes probabitur possessio ab universitate: quia necessariò debet constare de mandato universitatis; & non potest dici factum ab universitate, quod non fit congregato concilio; & allegat text. in l. 1. §. *municipes*, ibi: *quia universi consentire non possunt*; & in l. *si ego*, ff. *de negotiis gestis*, & alia jura in proposito, & ita se consuluisse contra civitatem *Cobuldullij* (ut re vera consuluit, ut habetur *conf.* 46. *vol. 3.*) & idem repetit *conf.* 63. *vol. 4.* ubi ait quod universitas non quaerit possessionem ex actibus particularium, *Decius conf.* 221. *num. 5.* late *Parisius conf.* 27. *num. 102.* & *sequenti*, *vol. 1.* *Bertrandus consil.* 42. *num. 62.* *par. 2.* *vol. 2.* *Rubeus*